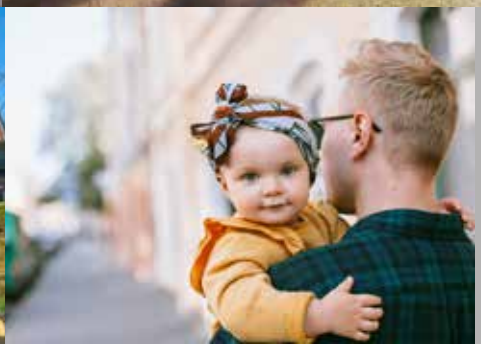
Samen bouwen aan Noordenveld

Coalitieakkoord Gemeente Noordenveld 2022-2026

CONCEPT

GEMEENTE NOORDENVELD

Voor u ligt het concept coalitieakkoord ‘Samen bouwen aan Noordenveld’ van de gemeente Noordenveld. Hiermee leggen we de basis voor het bestuur van Noordenveld voor de periode 2022-2026.

Dit akkoord staat in het teken van ‘doen’. De afgelopen jaren zijn veel mooie resultaten bereikt en er zijn veel nieuwe plannen gemaakt. Deze plannen willen we gaan uitvoeren. In dit akkoord leggen we daar de nadruk op. Het gaat dan bijvoorbeeld om het bouwen van woningen en het verduurzamen van woonwijken en bedrijven, maar ook om het publieksvriendelijker maken van vergunningsprocedures.

Het akkoord is opgesteld door Gemeentebelangen, VVD en PvdA/GroenLinks. Deze partijen werken de komende vier jaar samen in een coalitie. Zij zoeken daarbij de samenwerking en verbinding met de andere partijen in de gemeenteraad van Noordenveld. En natuurlijk worden inwoners, ondernemers en organisaties van Noordenveld nauw betrokken bij het beleid en de uitvoering ervan.

Concept
Het coalitieakkoord is nog een concept. We bespreken dit concept akkoord in de gemeenteraad en leggen het vervolgens voor aan de inwoners. Op basis daarvan kan het akkoord nog worden aangepast.

Hoofdlijnen
Er is bewust gekozen voor een akkoord op hoofdlijnen. Een beperkt aantal onderwerpen/opgaven is in dit akkoord vastgelegd. Wat er zou moeten gebeuren en, voor zover nu te overzien, op welke manier. Voor het overige laten we zaken zoveel mogelijk open. Dit biedt flexibiliteit om in te spelen op veranderende omstandigheden en ruimte voor de gemeenteraad én voor de samenleving om (bij) te sturen.

Een akkoord op hoofdlijnen betekent dat niet alle onderwerpen erin staan. Dat wil zeker niet zeggen dat deze onderwerpen niet belangrijk zijn, of dat we er niet mee aan de slag gaan. We willen per jaar een uitvoeringsplan maken, waarin de onderwerpen uit het akkoord en de andere plannen en projecten concreet worden uitgewerkt. In de vorige coalitieperiode is het meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) ingesteld om de ambities uit het akkoord te realiseren. Dit MUP evalueren we en zetten we voort in de nieuwe uitvoeringsplannen, waarin ook (nog) niet afgeronde MUP-projecten terug kunnen komen.

Onzekerheid
Het coalitieakkoord is opgesteld in een onzekere periode. De economische situatie, klimaatcrisis, corona en de situatie in Oekraïne hebben gevolgen voor de inwoners en ondernemers in Noordenveld. En ook voor de gemeentelijke organisatie zelf is het een onzekere tijd. De afgelopen jaren zijn we geconfronteerd met structureel te lage en onzekere financiering vanuit de rijksoverheid om onze wettelijke taken uit te voeren. Daardoor hebben we ingeteerd op onze financiële reserves. De komende jaren blijft de financiering van gemeenten onzeker. Daarnaast hebben we te maken met personeelstekorten en organisatorische problemen.

Deze omstandigheden maken dat we in het coalitieakkoord voorzichtig zijn met het introduceren van nieuwe plannen en projecten. De komende tijd staat vooral in het teken van het op orde brengen van de organisatie, de gemeentefinanciën en van het tot uitvoer brengen van plannen die de afgelopen jaren zijn voorbereid.

Organisatie

De medewerkers van de gemeente zijn onmisbaar voor een goede dienstverlening aan onze inwoners en om onze ambities en plannen waar te maken. Op dit moment is er binnen de gemeentelijke organisatie sprake van personeelstekorten en een hoge werkdruk.

Om vooruit te kunnen, is het van belang dat de organisatie op orde komt en dat de medewerkers weten waar zij aan toe zijn. Daarvoor is een grondige analyse van de situatie nodig. Knelpunten op het gebied van huidige en toekomstige capaciteit, structuur en cultuur moeten op korte termijn inzichtelijk worden gemaakt. De nieuw te werven gemeentesecretaris heeft in de versterking van de organisatie, als directeur, een belangrijke rol.

De arbeidsmarkt is krap. Gemeenten, maar ook andere werkgevers, hebben moeite om geschikt personeel te werven en te behouden. De komende jaren zullen relatief veel collega's vertrekken bij de gemeente Noordenveld, doordat zij de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Dit vraagt om een strategische personeelsplanning en investeringen in goed werkgeverschap met een aantrekkelijke werkomgeving en passende opleidingsmogelijkheden. Daarnaast moet goed onderzocht worden hoe de verschillende werkzaamheden binnen de gemeente het best georganiseerd kunnen worden: meer samenwerking met provincie en andere gemeenten en inhuur van deskundigheid en capaciteit kunnen uitkomst bieden.

De dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers staat voorop. Processen moeten transparant en klantgericht zijn. Mensen weten waar ze moeten zijn en hebben één aanspreekpunt. Binnen het sociaal domein hebben we daarvoor de Noordenveldwerker; een dergelijke rol willen we in het fysieke domein introduceren op het vlak van ruimtelijke ordening en economische zaken. Waar mogelijk wordt de regeldruk verminderd en wordt bovenwettelijke regelgeving gereduceerd. De gemeente denkt mee met inwoners en ondernemers over hun plannen en initiatieven. Voor initiatiefnemers is het duidelijk wat er van hen wordt verwacht, bijvoorbeeld op het gebied van het informeren en betrekken van de omgeving.

Communicatie en participatie

Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden worden tijdig en op een adequate manier betrokken. Zij kunnen op een laagdrempelige en toegankelijke manier reageren op plannen, meedenken met plannen óf met hun eigen ideeën naar de gemeente stappen.

Een belangrijk onderdeel in alle projecten en plannen die de gemeente maakt is een communicatie- en participatieparagraaf. Hiervoor wordt participatiebeleid opgesteld in de vorm van o.a. de nieuwe verordening waar de raad momenteel aan werkt. In de communicatie- en participatieparagraaf komen afspraken te staan die organisatie, college en raad maken over het betrekken van inwoners en belanghebbenden. Dit is maatwerk per project. Door dit duidelijk vast te leggen, weten de inwoners en gemeente welke spelregels er voor een project, proces of werk zijn afgesproken.

Financiën

In de afgelopen jaren zijn we geconfronteerd met structureel te lage en onzekere financiering vanuit de rijksoverheid. Daardoor hebben we ingeteerd op onze financiële reserves. Dat vraagt om verstandige keuzes. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Aanvullen van de algemene reserve en een gezonde verhouding van eigen geld en geleend geld;
- We streven ernaar om de lasten voor inwoners en ondernemers niet meer te laten stijgen dan trendmatig;
- Voor alle (lopende en nieuwe) projecten geldt dat uitvoering binnen de beschikbaar gestelde budgetten plaats moet vinden. Prijsstijgingen en kostenoverschrijdingen in lopende en in voorbereiding zijnde projecten leiden tot een heroverweging;
- Nieuwe initiatieven en voorstellen worden alleen behandeld wanneer er een passend dekkingsvoorstel is.

We voorzien de komende periode een opgave om te bezuinigen op de structurele kosten. Daarbij willen we graag het voorzieningenniveau in stand houden, de zorg voor onze kwetsbare inwoners en minima op het huidige niveau houden en keuzes maken die niet alleen op korte maar vooral op de langere termijn houdbaar zijn.

Ondanks de voorziene bezuinigingsopgave willen we graag blijven investeren in sportaccommodaties. Het bestaande integrale sportaccommodatieplan wordt geëvalueerd en op basis hiervan wordt een nieuw meerjarenplan opgesteld voor de benodigde investeringen. Daarnaast willen we blijven investeren in preventie, onderwijs, verkeer(s) veiligheid en in de bekende plannen voor vitale vakantieparken. We willen initiatieven van onze inwoners blijven ondersteunen middels het dorpenfonds. Hiervoor willen we een bedrag van € 500.000 vrijmaken voor de komende jaren, specifiek gericht op projecten ten behoeve van dorpsgemeenschappen. De raad beslist over definitieve toekenning.

Woningbouw

Ook in Noordenveld merken we de crisis op de woningmarkt. We moeten meer bouwen en in een sneller tempo. Gelukkig wordt er op veel plekken in onze gemeente al gebouwd of zijn er voorbereidingen getroffen om woningen te kunnen bouwen. Denk aan het Oosterveld Norg, Roden-Zuid en Peize- Zuid en diverse andere binnen- en buitendorpse locaties in onze gemeente.

Op basis van de woningbehoefteonderzoeken, in samenhang met de verstedelijkingsstrategie Regio Groningen-Assen, gaan we uit van een toevoeging van 800-1000 nieuwe woningen tot 2040. Om aan deze behoefte te voldoen, zal zowel binnen als buiten de bestaande dorpskernen gebouwd moeten worden. We zetten in op realisatie van woningen op de inbreidingslocaties die reeds in beeld zijn, alsmede woningbouw in Peize-Zuid, Roden-Zuid, Roden Maatlanden-Zulthe, Zuidpoort Terheijl en de Thedemaborglocatie in Nietap. Er zal daarnaast nog gezocht worden naar andere potentiële woningbouwlocaties voor de langere termijn.

De programmering moet goed worden afgestemd op de specifieke woningbehoefte. In 2022 wordt daarom een woon(zorg)visie opgesteld met o.a. de afspraken, uitgangspunten en onderzoek ten aanzien van:

- Doelgroepen, in het bijzonder aandacht voor starters en ouderen;
- Toekomstbestendigheid en duurzaamheid;
- Betaalbaarheid;
- Flexibiliteit;
- Beschikbaarheid van voorzieningen;
- Opvang van vluchtelingen en huisvesting statushouders;
- Eventuele toewijzing van woningen aan mensen met een lokale sociaal-economische binding;
- Eventuele zelfbewoningsplicht/opkoopbescherming.

Uitgangspunt is te komen tot een positieve grondexploitatie. We streven per saldo naar 30% sociale huur en goedkope koop voor de nieuw te ontwikkelen locaties.

Vooruitlopend op de woon(zorg)visie wordt verkenning en voorbereiding voor woningbouw op de beoogde locaties voortgezet dan wel opgestart en worden bouwplannen voortvarend opgepakt en uitgevoerd. Om de ambities op het gebied van woningbouw te realiseren wordt er een speciaal woningbouwteam ingericht met het doel om de woningbouw te versnellen.

Zowel inbreiding als uitbreiding gebeurt met respect en waar mogelijk versterking van de (groene) landschappelijke waarden. Daarbij hanteren we de Noordenveldse Kwaliteitsgids. Omwonenden en andere belanghebbenden worden tijdig en op transparante wijze betrokken bij de processen om tot inbreiding en uitbreiding te komen.

Naast inbreiding en uitbreiding worden ook andere mogelijkheden voor het toevoegen van woningen, waar mogelijk eenvoudiger en aantrekkelijker gemaakt. Het gaat dan om woningsplitsing, herbestemming naar wonen en de realisatie van (pre-)mantelzorgwoningen. De transformatie van recreatiewoningen naar een permanente woonbestemming is in aantallen geen onderdeel van de gedefinieerde woningbouwopgave.

Duurzaamheid

Op het gebied van duurzaamheid zijn we ambitieus, met een pragmatische en realistische aanpak. In het Programma Duurzaamheid van de gemeente Noordenveld staan ambities en doelen op het gebied van:

- Toekomstbestendige leefomgeving;
- Duurzame mobiliteit;
- Duurzame energie;
- Afval en hergebruik;
- Participatie en communicatie.

Deze ambities en doelen geven richting voor de komende jaren. Concreet stellen we als doel om in 2040 in onze eigen energiebehoefte te kunnen voorzien met onze duurzaam opgewekte energie. Voor nieuwe gemeentelijke gebouwen is nul-op-de-meter de norm.

De spelregels voor energieprojecten worden geëvalueerd na de eerste toepassing ervan voor een grootschalig energieproject. Daarbij wordt gekeken naar meer mogelijkheden om omwonenden van directer te laten profiteren van de opbrengsten van een project.

We blijven inzetten op de Energieke Wijken op basis van de Warmtevisie en bieden daarnaast praktische ondersteuning en adviseren groepen bewoners die met verduurzaming aan de slag willen. Isolatie staat daarbij voorop.

Innovatie is belangrijk. Daar kan niet op gewacht worden, het is dus niet en/of maar en/en. De verduurzaming van bedrijven binnen onze gemeente krijgt de komende jaren meer aandacht. Niet alleen het verduurzamen van de bedrijfsvoering, maar ook het stimuleren van duurzame innovaties door onze eigen ondernemers. Dit geldt zeker ook voor agrarisch ondernemers die actief zijn binnen onze gemeente. Samen met hen willen we onder andere de biodiversiteit versterken.

We willen steviger aan tafel zitten in zaken rondom gaswinning en -opslag. De inzet is allereerst veiligheid. Daarnaast willen we een eerlijkere en meer ruimhartige schadeafhandeling waarbij inwoners kunnen meeprofiteren van de aanwezigheid van de gasopslag als cruciale schakel in de internationale energievoorziening. Noordenvelders moeten aanspraak kunnen maken op alle compensatieregelingen die gelden voor het Groninger gasveld en zij worden hierin ondersteund. Als gemeente richten we een loket in om inwoners bij schadeafhandeling en andere problemen naar de juiste instanties te begeleiden.

Sociaal Domein

De werkwijze binnen het sociaal domein van de gemeente Noordenveld zien we als positief. We hebben oog voor de behoeften van onze (kwetsbare) inwoners en kijken naar mogelijkheden om hen, al dan niet tijdelijk, te ondersteunen.

Onze inzet is om dit te behouden en waar mogelijk te versterken. Preventie is daar een belangrijk onderdeel van. We willen meer preventieve maatregelen binnen het sociaal domein brengen, en dus de bekostiging via het sociaal domein doen. Het gaat dan om preventieve maatregelen waarvan kan worden onderbouwd dat deze uiteindelijk leiden tot een verminderde zorg- of hulpvraag van onze inwoners.

We verkennen de mogelijkheid van het gelijktrekken van de verschillende minimaregelingen, waarbij eventueel een staffeling wordt toegepast (een afnemende bijdrage vanuit de minimaregelingen bij toenemende inkomsten, tot 130% van de bijstandsnorm). Hiermee kunnen de regelingen eenduidiger worden en kan worden voorkomen dat een grote terugval optreedt bij een kleine toename van inkomsten. Voorwaarde is dat de aanpassing van de regelingen kostenneutraal wordt ingevoerd.

We maken ons zorgen over de onzekere financiële situatie van het sociaal domein en de gevolgen voor de reserve sociaal domein. We houden de risico's en onzekerheden op dit vlak, waaronder de bekostiging vanuit het gemeentefonds, nauwlettend in de gaten.

Tot slot
Dit akkoord vormt het startpunt van een periode die in het teken staat van bouwen. Bouwen aan een stabiele en financieel gezonde gemeente. Bouwen aan een groen, duurzaam en gezond Noordenveld. En het bouwen van woningen voor de mensen die hier hun thuis willen vinden.

Dat bouwen willen we graag samen doen. Niet alleen binnen de grenzen van raadszaal en gemeentehuis, maar vooral samen met onze inwoners en ondernemers. Samen zijn we Noordenveld.

Gemeentebelangen

Namens de raadsfractie,

Rikus Koopman

Kandidaat-wethouders,

Kirsten Ipema

Jos Darwinkel

PvdA/GroenLinks

Namens de raadsfractie,

Bertus Jan Epema

Kandidaat-wethouder,

Alex Wekema

VVD

Namens de raadsfractie,

Nanda Emmens

Kandidaat-wethouder,

Robert Meijer

GEMEENTE NOORDENVELD